

ризиків геополітичного характеру. Дуже часто економічна діяльність ТНК наражається на проблеми недосконалості інституціонального середовища тих країн, до яких виводиться виробництво, що підвищує її витрати й ризики.

Все це змінює глобальне середовище функціонування сучасного бізнесу і детермінує його наближати своє виробництво до центрів прийняття виробничих й інноваційних рішень на противагу раніше розповсюдженій тенденції виводити його в країни з дешевими ресурсами.

Список використаної літератури:

1. Baldwin, R. and Ito, T. (2021), The smile curve: Evolving sources of value added in manufacturing. Canadian Journal of Economics/Revue canadienne d'économique, 54: 1842-1880. <https://doi.org/10.1111/caje.12555>.

*Пилипенко Ю. І., д.е.н., професор,
завідувач кафедри економічної теорії
та міжнародних економічних відносин,
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро*

*Швець А.С.,
аспірант,
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро*

ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ЯК ФАКТОР ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Сучасний економічний розвиток характеризується вирішальним впливом інноваційних чинників на соціально-економічні результати та конкурентоздатність суб'єктів господарювання як на рівні національних економічних систем, так і світової економіки у цілому. У свою чергу здатність ініціювати інноваційні зміни, розробляти та впроваджувати інноваційні продукти та технології багато у чому визначається якістю національного людського капіталу та людського капіталу окремого підприємства. Саме людський капітал

сьогодні є, по-перше, основною складовою національного багатства (у вартісному вираженні людський капітал формує в розвинутих країнах більше 70%, а в бідних – близько 50% національного багатства) та, по-друге, провідним фактором сучасного соціально-економічного розвитку на інноваційних принципах.

Необхідно підкреслити, що не весь людський капітал суспільства спрямований на інноваційний розвиток. В науковій думці існують підходи до поділу національного людського капіталу за критерієм ступеню творчості, креативності та продуктивності принаймні на три складові: негативний, який заважає процесам розвитку, пасивний, який спрямований на споживання і не має креативних якостей та, нарешті, позитивний, характерними рисами якого є творчість, креативність та здатність до інновацій (див. напр. [1, с. 21]). Саме остання частина людського капіталу забезпечує позитивну віддачу від інвестиційних вкладень та формує потенціал інноваційних змін.

Як свідчить світова практика, позитивний людський капітал провідних країн світу спрямований, насамперед, на формування умов та забезпечення впровадження інноваційних розробок в тренді вимог четвертої промислової революції. На сьогодні її ключовими технологіями є інформаційно-цифрові, біотехнології та нанотехнології. Зважаючи на те, що саме розвиток цих технологій буде визначати реальну та потенційну спроможність країн світу виступати в авангарді інноваційних змін в XXI столітті, то саме формування умов для реалізації людського капіталу в даних сферах буде формувати поточну та довготермінову національну конкурентоспроможність.

Важливою закономірністю світових економічних процесів останніх десятиліть є тенденція до концентрації найбільш креативної та творчої частини глобального людського капіталу в розвинутих країнах світу, в яких сформовані сприятливі умови для його розвитку. Так, США приймає сьогодні 49,1% всіх іноземних докторантів, які проходять навчання за програмами у сфері

природничих та інженерних наук, Великобританія – 9,2%, Франція – 7,4% [2, с.78]. Дана об'єктивна тенденція становить сильну загрозу для тих країн, з яких відбувається відтік позитивного людського капіталу, що вимагає відповідних регулюючих заходів з боку національних держав та проведення ними дієвої науково-технічної політики. Окрім формування більш сприятливого середовища для національних наукових кадрів така політика, на наш погляд, повинна передбачати широку науково-технічну кооперацію з іншими зацікавленими сторонами глобального науково-технічного розвитку.

Список використаної літератури:

1. Розвиток людського капіталу: на шляху до якісних реформ. Центр Разумкова. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2018_LUD_KAPITAL.pdf.
2. UNESCO science report: towards 2030. (2016). UNESCO Publishing. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000235406>.

*Прохорова В. В., д.е.н., професор,
завідувач кафедри економіки та менеджменту,
Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків*

*Пикула Г.С.,
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків*

ТРАНСПАРЕНТНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА ЯК СТРАТЕГІЧНА УМОВА РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

Сучасне глобальне економічне середовище вимагає від бізнесу активного адаптування та постійного пошуку нових можливостей для розвитку. Однак, для успішного функціонування та зростання підприємств необхідна прозорість економічного середовища. Транспарентність є стратегічною умовою, яка сприяє ефективному функціонуванню бізнесу та стимулює його розвиток.

В першу чергу, транспарентність економічного середовища впливає на залучення інвестицій. Інвестори, незалежно від свого масштабу, шукають